

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

De Cæsarie Virginis. Sectio VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Alia quoque expositio in hanc eandem sententiam colligitur ex Bedalibr. 6. in Beda. Cant. ubi expendit, quod Helias in monte Carmelo flexis genibus orauerit, & post longam siccitatem, à Domino pluuiam impetrauerit. 3. Reg. 18. Ex quo deducit caput sponsæ simile esse Carmelo, quia corda electorum & sublimia sunt per conuersationem, & Domino in se ascensum præbent per quotidianos virtutum profectus, Et præterea quoniam Helias, id est Christus Dominus in his orat Patrem, & velut arenibus aruis pluuias de celo euocat: quia hæc ad orandum Deum inuisibiliter accendit, & per eorum preces, ac merita sapius mundo periclitanti sua dona largitur. Quæ omnia multo maiore iure in Virgine conueniunt: siquidem in superiori mentis eius parte tanquã in Carmelo monte altissimo verus Helias Christus orat Patrem merita matris simul cum suis Patri offerendo, multaque pro hominibus dona cõsequitur: imo Virgine ipsam ad orandũ quoque incitat, vt eius oratione, & inuocatione pluuiæ gratiarum arenibus peccatorũ aruis infundatur. Quare si quis gratiarum pluuias à Deo cupit obtinere, in hunc Carmelum montem conscendat, Virgineque aduocatam frequẽter adhibeat.

Tertiò, R. Abenesra vult Carmelum hoc loco non significare montem illum in sacris literis celebratissimũ, sed colorem coccineum: quod enim eiusmodi colorem nomen ipsum *carmel* Hebraicè significet, perspicuum est ex 2. Paral. 2. vbi pro eo, quod nos habemus, *coccino*, est Hebraicè *carmel*. Itaque iuxta hanc translatione proculdubio per caput Virginis accipienda est charitas, quæ caput, & princeps est virtutũ reliquarum, meritoque *carmel*, id est, punicea, siue coccinea appellatur, quia tota ardens est propter amandi feruorem. Non potest autem dubitari, quin charitas Virginis ardentissima fuerit, atque ad eò coccino comparari debeat. Et quoniam Carmelus mons erat vberissimus, fontibusque ac riuis amantissimus, semperque virens pulcherrimis floribus, rectè charitatem Virginis adumbravit, quæ vberissima fuit operibus fontibusque, & riuis, quin in aliorum utilitatem deriuabantur amantissima: denique virtutum omnium quasi florum semper virentiũ varietate gratissima. Porro Hebræi non legunt: *Caput tuum sicut Carmelus*, sed, *Caput tuum super te sicut Carmelus*, vt indicetur caput sponsæ non fuisse super humeros depressum, sed supra humeros emines, quod multum facit ad pulchritudinem: & in eo sensu, quem de Virgine persequimur, illud significat charitatem Virginis eminentem fuisse, non humeris ipsis coherentem, id est, operibus tantum respondentem, sed altitudine, & eminentia omnia omnino opera transcendisse: itaque non contemptam fuisse Virgine operibus, ad quæ lege tenebatur: (hoc enim erat depressum super humeros habere caput) sed semper ad opera

III.

R. Abenesra.
2. Paral. 2.Charitas
Virginis ar-
dentissima.Ad petero-
gationis ope-
ra aspirabat
B. Virgo.
Ex Virgine
quid in nobis
rescandum
discimus.

De Cæsarie Virginis.

SECTIO VI.

MAximi fit in fœminis crinium pulchritudo, quibus in spiritali sensu cogitationes adumbrantur, vt alias fuse docuimus. Virginis igitur Cæsariem illis verbis commendat Sponsus Cant. 4. *Capilli tui sicut greges tonsurarum, quæ ascen.* Cant. 4. 3.

derunt de monte Galaad: Quæ eadem similitudo repetitur cap. Alia quoque similitudo adhibetur Cant. 7. *Coma capiti tui sicut pupura Regis, vincula canalibus & vniuersè crinium Virginis decorem suspiciens* sponfus dixit Cant. 4. *vulnerasti cor meum soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in vno oculorum tuorum, in vno crine colli tui.*

Primùm agendum de priori similitudine, in qua illud meritò quærat aliquis, I. quo nexu, & conuenientia crines sponse gregibus caprarum Galaaditicarum similes dicantur, quod proculdubio non de capris ipsis, sed de caprarum pilis accipiendum est. Cæterùm rectè dictum putabit, si consideret Galaaditicas capras ferè aut nigras esse, aut subrufas. Quoniam igitur eiusmodi color laudari solet in crinibus, idcirco ea similitudo ad explicandam crinium sponsæ pulchritudinem. Nec verò quibuslibet capris, sed capris tonsis comparantur, vt crinium æqualitas explicetur. Quod ad rem attinet, niger color capillorum significat inexplicabilem perfectionem Virginis in cogitationibus vel minimis, quæ capillorum nomine exprimentur: nigredo enim obscuritatem continet, simulque aspectum congregat: quo fit, vt vna ex parte cogitationum Virginis pulchritudo ad se rapiat, & quodammodo congreget, & colligat vniuersam intelligendi aciem: & nihilominus ex altera ab omni eo conspectu simul vnito, & collecto penetrari, & inspicere omnino non possit ob summam nigredinem, siue obscuritatem, quam tanta perfectio secum affert, propter quam quodammodo est inexplicabilis. Hanc enim eandem ob causam sponsa de sponsi casarie dixit Cant. 5. *Coma eius sicut elara palmarum, nigra quasi coruus*: quæ est expositio Theodo reti. *Dicuntur*, inquit, *coma eius nigra, vt per profundum, & obscurum colorem abdita, & inaccessa incarnationis eius ratio declaretur.* Imo expositio trium Patrum, cum per comas accipiat bonas Patris voluntates à Christo impletas, docet appellari nigras instar corui eandem ob causam: quia nimirum imperuestigabili diuinorum iudiciorum ratione metis oculos in contemplatione corroborat: nam vt color albus visum disgregat, ita niger confirmat. Nec verò hoc tantum accipi debet de vniuersa Virginis casarie, id est, de omnium cogitationum eius multitudine, sed de qualibet etiã vel minima, vt vel vna Virginis cogitatio omnè creatum intellectum, mentisque aspectum quasi colligat, congreget, & requirat, & tamen omnino inspicere propter nigredinè non possit. Idcirco enim sponfus Cant. 4. vulneratum se confitetur vel vno Virginis crine, seu vt etiã dicere potuisset, ligatum, & illaqueatum quasi fortissimo vinculo. *vulnerasti*, inquit, *cor meum in vno oculorum tuorum, in vno crine colli tui.*

Cant. 5. 11.
Theodor.
Mysterij incarnationis
obscuritas.

Cant. 4. 9.

Affectus Virginis, & cogitationes charitate aurea.

Cant. 2. 7.
B. Virgo per a. conuasiuam
charitatis, siue amor.

Subrufi etiã dicuntur crines Virginis, qui color ardens est, & quodammodo aureus, & in fœminarum crinibus maximè comendabilis: quia omnes eius affectus, cogitationesque ardentes erant, & charitate aurea. Et quoniam interdum fœminarum crines vsque adeo excreseunt, vt totum corpus cooperiant: quid pulchrius Virgine, quæ aureis suis crinibus, id est, aureis cogitationibus, & affectibus tota cooperta: tota etiã aurea apparebat, imò non tantum aurea, sed & veluti aurum ipsa splendebat propter charitatis affluentiam, & redundantiam, quæ in omnibus eius actionibus quasi aurum rutilabat? Atque hanc potissimum ob causam Virgo charitas ipsa, siue amor per antonomasiam appellatur, semel quidè Cant. 2. vbi sponfus ita loquitur: *Adiuro vos filia Hierusalem per capreas, ceruosque camparum, ne susciteis, neque euigilare faciatis dilectam, quoad vsque ipsa velit.* Quo loco Septuaginta, pro dilectam, transtulerunt, dilectionem, siue amorem, quod magis adhuc ad dilectissimum Virginis amorem declarat, cum non tantum charitas, sed dilectio ipsa nomenetur. Hanc enim vim habet verbum Græcū ἀγαπή, cui quia semper ferè erat in actu charitatis: tum quia quicumque eam aspiceret, quam primùm eius casto amore

amore accenderetur. Sed illud magis ad literam, sponsum appellare Virginem
 amorem, siue dilectionem, id est, amorem suum, delicias suas: id demique, in quo eius
 amor continuo versaretur. Deinde iterum appellatur charitas, siue amor Cant. 7.
 vbi eam sponfus sic per admirationem alloquitur: *Quam pulchra es, & quam decora*
charissima in deliciis. Quo loco similiter Septuag. pro *charissima* translulerunt *ἀγα-*
πη & similiter Hebraicè est *חַמּוּדָה*, quæ vox propriè amorem significat, vt patet 2.
 Reg. 1. cum de Ionatha dicitur, quod esset amabilis super amorem mulierum.
 Meritò igitur Virgo amor ipse, siue charitas dicitur, cum quanta sit, charitas, &
 amor sit, tota nimirum cooperta aureis suarum cogitationum crinibus. Nec verò
 prater eundem est, quod præcipuè capreis Galaadicitis comparatur: sonat enim
 Galaad aceruum testimonij. Quod mirè etiam quadrat in Virginem, in qua om-
 nia omnium gentium testimonia coaceruantur, cum ab omnibus gentibus testi-
 monium accipit probitatis: eam enim vel ipsi fidei hostes suspiciunt, & admiran-
 tur, quemadmodum ipsa prænuñciauit Luc. 1. *Eccc, inquit, ex hoc beatam me dicent*
omnes generationes. Denique quod spectat ad posteriorem similitudinem, qua Cant.
 7. comæ capitis eius dicuntur, ille sicut purpura Regis iuncta canalibus, iam su-
 perius annotauimus Septuag. translulisse: *Cæsaries capitis tui sicut purpura: Rex ligatus*
in canalibus. Itaque crines Virginis purpuræ comparantur propter colorem pur-
 pureum, qui est pulcherrimus, & regalis, imo etiam cælestis. Deinde in eius cri-
 nibus Rex ligatus apparuit: quoniam Rex ille cælestis vinciri, & ligari se patie-
 batur Virginis crinibus tanquam regalibus, & aureis quibusdam vinculis, vt iam
 superius diximus, vbi etiam explicauimus, cur canalibus comparantur.

Item & de-
licia.
Cant. 7. 6.

2. Reg. 1.

Luc. 1. 48.

De pulchritudine oculorum in Virgine.

SECTIO VII.

Pulchritudinem oculorum Virginis descripsit sponfus duplici similitudine,
 quarum altera habetur Cant. 1. *Oculi tui columbarum:* & Cant. 4. *Oculi tui colum-*
barum absque eo, quod intrinsecus later: altera Cant. 7. *Oculi tui sicut piscina in Ezebon, qua*
sunt in porta filia multitudinis. Vtraque hoc loco est à nobis explicanda.
 Quod ad priorem attinet, comparauit sponfus Virginis oculos oculis colum-
 barum, quæ in Palaestina nutriebantur, quarum oculi præstabant & magnitudi-
 ne, & splendore. Et quidem Rupert. per *oculos columbarum* in Virgine intellexit
 septem dona Spiritus Sancti: & ideo dictum *columbarum*, non *columbæ*, eo
 quod columba sit Spiritus sancti symbolum, hoc sensu: *Oculi tui columbarum,*
 id est, *oculi omnium gratiarum: omnium quippe gratiarum, siue spirituum tu effecta es*
particeps, ex quo me castis visceribus suscepisti. Hugo Card. & alij per *oculos columba-*
rum, quæ de simplicitate laudantur, intelligunt simplicem intentionem, hoc est,
 non duplicatam vel erroris, vel delectationis malitia. Verum rectius est, vt ab-
 solutè intentionem Virginis in omnibus per oculos accipiamus, quæ semper
 in Deum respiciebat. Quod enim intentio in sacris literis oculo comparetur
 perspicuum est ex Matth. 6. *Si oculus tuus simplex fuerit, totum corpus tuum lucidum*
erit: solis enim operibus ex bona intentione perfectis remuneratio à Deo tri-
 buitur: quemadmodum significauit Apostolus, cum dixit ad Rom. 2. *Qui reddet*
uniquæ secundum opera eius: quidem, qui secundum patientiam boni operis gloriam,
& honorem, & incorruptionem quarunt, vitam æternam, id est, iis qui Dei ho-
 norem spectant per rectam intentionem. Hoc sensu accipit D. Gregor. homil. 4. D. Gregor.

I.

Cant. 1. 15.

Cant. 4. 1.

Cant. 7. 4.

Oculi colu-

barum Pa-

lestine ma-

gnitudine

præstabant.

Rupert.

Omnia spi-

ritus sancti

dona in Vir-

gine.

Hugo Card.

Virgine in-

nio semper

in Deum.

Matth. 6. 22

Rom. 2. 6.

D. Gregor.